

Anna Siuda

"Kryzys w państwie. Kryzys w Unii Europejskiej. Analiza wieloaspektowa", red. Zbigniew Czachór, Joanna Jancz, Poznań 2016 : [recenzja]

Rocznik Integracji Europejskiej nr 12, 385-386

2018

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DOI : 10.14746/rie.2018.12.29

Zbigniew Czachór, Joanna Jancz (red.), *Kryzys w państwie. Kryzys w Unii Europejskiej. Analiza wieloaspektowa*, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań 2016, ss. 201.

Pojęcie kryzysu badane jest z wielu perspektyw. Pojęcie to stosowane jest zarówno przez naukowców, jak i w życiu codziennym. Kryzysy dotyczą bowiem obywateli indywidualnie, grup oraz całych społeczności. Ich przyczyn można doszukiwać się zarówno w czynnikach wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Kryzys, definiowany jako zdarzenie nagłe, prowadzące do załamania obowiązującego stanu rzeczy, jest tematem aktualnym zarówno w dyskursie naukowym, jak i publicznym. W powracającej debacie o przyszłość Unii Europejskiej, w obliczu problemów migracyjnych, kryzys z pewnością zasługuje na uwagę badaczy. Dlatego też praca zbiorowa pod tytułem *Kryzys w państwie. Kryzys w Unii Europejskiej. Analiza wieloaspektowa* wydana pod redakcją Zbigniewa Czachóra i Joanny Jancz dotyka wielu aspektów kryzysu, co czyni ją wartościową pozycją na rynku wydawniczym.

Praca zbiorowa składa się z piętnastu artykułów dotyczących problematyki kryzysu z różnych perspektyw. Z pewnością każdy z naukowców zajmujących się badaniem istoty kryzysów znajdzie dla siebie coś w tej publikacji.

Publikację otwiera artykuł Zbigniewa Czachóra pod tytułem *Europa i jej kryzysowa unia w filozofii krytycznej Leszka Kołakowskiego. Ujęcie subiektywne*. Artykuł stanowi doskonały początek publikacji, ponieważ Autor zwraca w nim uwagę na fakt, że współczesny świat składa się z różnorodności. Dowodem na to są zauważalne wewnątrz Unii Europejskiej tendencje separatystyczne i narodowościowe, podczas gdy przecież jej główną ideą jest unifikacja i integracja. W dalszej części książki znajdujemy artykuły szczegółowo traktujące o istocie kryzysu wewnątrz Unii Europejskiej. Joanna Jancz szczegółowo traktuje problem funkcjonowania WPZiB w artykule *Kryzys Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa Unii Europejskiej. Wstęp do analizy*. Autorka dowodzi, że konstrukcja tej polityki nie zobowiązuje państw członkowskich do jej realizacji. Podziały polityczne między krajami członkowskimi nie pozwalają na przekazanie kompetencji na rzecz instytucji unijnych, a bez tego niemożliwym jest zoptymalizowanie funkcjonowania Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa. Renata Popiołek w artykule pod tytułem *Polityka zatrudnienia wobec kryzysu gospodarczego w Unii Europejskiej* porusza problem wpływu kryzysu na zatrudnienie. Instytucje Unii Europejskiej prowadzą działania mające na celu pomoc państwom członkowskim w zmniejszaniu poziomu bezrobocia. Pomimo tego, iż państwa różnią się od siebie, prowadzenie polityki zatrudnienia przez instytucje unijne jest jednym z etapów na drodze do zmniejszania nierówności wewnątrz Wspólnoty. Autorka artykułu wykazała w swojej pracy, że gospodarczy kryzys negatywnie wpłynął na rynek pracy Unii Europejskiej. Publikacja pod redakcją Z. Czachóra i J. Jancz zawiera również omówienie kondycji stosunków unijno-rosyjskich w pracy Ludmiły Nikitiny pod tytułem *Kryzys w stosunkach unijno-rosyjskich na przykładzie realizacji wspólnej Inicjatywy „Partnerstwo dla modernizacji”*. Autorka zwraca uwagę na fakt, iż rosyjska gospodarka jest za mało innowacyjna, dlatego też nie jest tak konkurencyjna jak mogłaby być. Program „Partnerstwo dla modernizacji” zakłada, że Unia Europejska będzie pomagać Federacji Rosyjskiej w zwiększeniu innowacyjności. Program ten ma doprowadzić do zwalczania korupcji, poprawy efektywności rosyjskiej gospodarki i usprawnieniu polityki gospodarczej i handlowej.

Autorzy publikacji poruszają problem kryzysu migracyjnego. Krzysztof Duda w artykule *Analiza popularności Szwajcarskiej Partii Ludowej w kontekście kryzysu migracyjnego kon-*

centruje się na wykorzystywaniu tematu migracji w kampanii wyborczej prowadzonej przez Szwajcarską Partię Ludową. Właśnie m.in. dzięki skoncentrowaniu się na kwestii kryzysu migracyjnego partia ta w ostatnich wyborach parlamentarnych zyskała największe poparcie i osiągnęła swój najlepszy w historii wynik. Krzysztof Duda w swojej pracy dokonuje analizy danych statystycznych świadczących o tym, iż w latach 2010–2014 liczba obcokrajowców zamieszkujących Szwajcarię zasadniczo nie uległa zmianie. Szwajcarska Partia Ludowa kampanię wyborczą oparła na nastrojach antyimigranckich, dzięki czemu zyskała przychyłność Szwajcarów sceptycznie nastawionych do obcokrajowców. Klaudia Gołębiowska w artykule *Polska a kryzys migracyjny. Pomiędzy pragmatyzmem a humanitaryzmem* zajmuje się analizą skali kryzysu migracyjnego oraz jego konsekwencji dla Polski. W swojej pracy Autorka dowodzi, że tendencje demograficzne i ekonomiczne doprowadzą do tego, iż Polska będzie musiała korzystać z pracowników z zagranicy. Powołując się na badania OECD wykazuje, że kryzysy migracyjne w dłuższej perspektywie korzystnie wpływają na rozwój gospodarczy państwa. Przed Polską stoją wyzwania związane z problematyką polityki imigracyjnej, do której w ostatnich latach nie przywiązywano wagi. Problemem migracji zajęła się również Elżbieta Stępa w artykule *Kryzys imigracyjny a bezpieczeństwo lokalne w Polsce*. Autorka zwraca uwagę na obawy Europejczyków przed imigrantami podyktowane troską o dobrze płatną pracę. W Polsce, na przykładzie badań przeprowadzonych w jednym z wielkopolskich powiatów, największy lęk związany jest z utratą poczucia bezpieczeństwa i zagrożeniami terrorystycznymi. Aby zmniejszyć te obawy, należy prowadzić działania mające na celu zmniejszenie różnic kulturowych i pogłębienie dialogu między cywilizacjami.

W publikacji poruszono również problem kryzysu w kontekście funkcjonowania instytucji i organizacji. Małgorzata Gierwazik w artykule pod tytułem *Strategie komunikacji i zarządzanie informacją w kryzysie – opcja czy imperatyw. Próba zastosowania doktrynalnego modelu na podstawie studium przypadku* dowodzi, że w przypadku sytuacji kryzysowej niezwykle cenne jest posiadanie strategii zarządzania informacją w kryzysie. Dzięki przygotowanej strategii, można przewidzieć jak będzie przebiegał kryzys. Mateusz Karatysz jako temat swojej pracy obrał *Kryzys teorii, kryzys praktyki: marketing społeczny w organizacjach trzeciego sektora*. Według Autora, organizacje wchodzące w skład trzeciego sektora ogarnął kryzys w sferze marketingu społecznego z kilku powodów. Po pierwsze, badania wykazują, że Polacy niewiele wiedzą o funkcjonowaniu organizacji pozarządowych i o ich możliwościach, a także sami niechętnie angażują się w ich działania. Przede wszystkim wynika to z niewiedzy. Po drugie, środowisko naukowe niewystarczająco zajmuje się problematyką trzeciego sektora, przez co organizacje te nie mogą korzystać z wiedzy specjalistów. Kryzys w NGO powodowany jest również czynnikami wewnętrznymi. Wśród nich autor artykułu zwraca uwagę na brak działań promocyjnych, mających na celu informowanie społeczeństwa o działalności organizacji.

Kryzys w państwie. Kryzys w Unii Europejskiej. Analiza wieloaspektowa zawiera także opracowanie wybranych kryzysów gospodarczych. Jest to opracowanie Pawła Luzaka pod tytułem *Spowolnienie gospodarcze a kryzys legitymizacji władzy. Studium przypadku Chińskiej Republiki Ludowej i Komunistycznej Partii Chin* oraz praca Ludwika Przybylskiej – *Ewaluacja polityki gospodarczej w Polsce w latach 70. XX w. Kryzys i pułapka zadłużeniowa*. Ponadto w publikacji znajdziemy takie opracowania jak *Autorytet polityczny w sytuacji kryzysu* autorstwa Anny Stoppel, artykuł Rafała Szymanowskiego pod tytułem *Kryzys modelu państwa neoliberalnego*, Jeroena J. J. Van Den Bosha *Democratization with Personalist Legacies: The crisis of „Stateness” during Democratic Consolidation* i pracę Igora Ksenicza – „Kryzys ukraiński”, „operacja antyterrorystyczna” czy „wojna ukraińsko-rosyjska”?. Dobór artykułów sprawia, że publikacja porusza wiele aspektów złożonego zjawiska, jakim jest kryzys.